

Valtakunnalliseen e-kirjastoon liittyminen

Vapaa-aikalautakunta 05.03.2024 § 24
299/12.03.00/2023

Valmistelija: kirjasto- ja kulttuuritoimenjohtaja Tiina Salo,
etunimi.sukunimi(at)raisio.fi

Taustaa

Vaski-kirjastot aloittivat e-aineistojen, lähinnä kirjojen tarjonnan vuonna 2013. Sen jälkeen kokoelmaa on laajennettu ja monipuolistettu e-äänikirjoihin, -lehtiin ja verkkokursseihin. Vaskien e-aineistot löytyvät verkkokirjastosta: [E-aineistot Vaski-kirjastoissa - kirjasto aina mukana](#)si. Kehitys on ollut samansuuntaista myös muissa Suomen yleisissä kirjastoissa ja kirjastokimpoissa.

Helsingin kaupunginkirjastossa käynnistettiin 2022 e-kirjastohanke, jonka tavoitteena on ollut kehittää valtakunnallinen ns. yhden luukun palvelu, kuntien yhteinen e-kirjasto. Yhteisellä palvelulla pyritään suurempaan alueelliseen tasa-arvoisuuteen ja laajempaan ja monipuolisempaan e-aineistojen tarjontaan sekä kirjastojen työnsäätöön. Hanke on päättynyt ja mm. sen raportti löytyy verkosta: <https://www.kirjastot.fi/ekirjastohanke>

Sopimuksen sisältö

Vastuu valtakunnallisen e-kirjastopalvelun, E-kirjaston, käyttöönotosta, kehittämisestä ja ylläpidosta on siirtynyt Kansalliskirjastolle 1.1.2024 alkaen. Tätä varten Kansalliskirjastoon on perustettu e-palveluyksikkö ja aloitettu yhteistyö yleisten kirjastojen kanssa.

Helsingin kaupunginkirjasto on kilpailuttanut palvelun kautta käyttöön tulevat e-aineistot viime vuoden puolella osana e-kirjastohanketta. Kotimaisen kirjallisuuden (e-kirjat ja e-äänikirjat) toimittaja on Ellibs Oy, vieraskielisen kirjallisuuden osalta välittäjänä on OverDrive-palvelu. E-lehdet palveluun toimittaa ePress Nordic Oy. E-aineistojen valinta tehdään yhteistyössä yleisten kirjastojen asiantuntijoiden kanssa. Kansalliskirjasto vastaa teknisen alustan kehittämisestä ja ylläpidosta.

E-kirjaston kautta kuntalaiset saavat käyttöönsä monipuolisen ja uudistuvan kokoelman e-aineistoja. Käyttööntovaiheessa E-kirjaston tarjontaan sisältyy e-kirjoja ja e-äänikirjoja aikuisille, nuorille ja lapsille sekä e-aikakauslehtiä. Palvelun kielivalikoima kattaa kotimaiset kielet ja jonkin verran aineistoa mm. englanniksi, saksaksi ja ranskaksi. Valikoimaa laajennetaan ja monipuolistetaan tulevina vuosina. Suurin osa nykyisistä Vaski-kirjastojen e-aineistosopimuksista sanotaan irti, koska aineistot siirtyvät saataville E-kirjastoon.

Tavoite on, että palvelu avautuu asiakkaiden käyttöön 23.4.2024. Jotta kunnan asukkailla olisi pääsy uuteen palveluun, täytyy kunnan solmia sopimus Kansalliskirjaston kanssa E-kirjaston käyttöönotosta. Sopijapuolet toteuttavat yleisten kirjastojen e-aineistoihin liittyviä palveluita horisontaalisena yhteistyönä, kunnat täyttääkseen Laissa yleisistä kirjastoista (29.12.2016/1492) määritellyt tehtävänsä ja Kansalliskirjasto toteuttaakseen Yliopistolaissa (24.7.2009/558) määriteltyjä tehtäviään tarjota kansallisia palveluita yleisille kirjastoille.

Sopimus on aluksi voimassa määräaikaisena 31.12.2026 asti ja sen jälkeen toistaiseksi. Sopimus on irtisanottavissa sopimuksessa määritellyllä tavalla. Palvelun kustannus on 0,7 euroa kunnan asukasta kohden vuoden 2026 loppuun asti. Kunnan asukasluku tarkistetaan vuosittain edellisen vuoden joulukuun 31. päivän asukasluvun mukaan. Raision osalta kustannus vuonna 2024 on 11639,60 euroa. Vuosimaksua per kunnan asukas tarkistetaan vuodesta 2026 lähtien kerran vuodessa koskien seuraavaa vuotta.

Kaikkien Vaski-kuntien tulee allekirjoittaa sopimus ennen Vaski-kirjastojen liittämistä E-kirjastoon.

Esittelijä

Sivistysjohtaja Leena Laakso

Päätösehdotus

Vapaa-aikalautakunta päättää, että Raision kaupunginkirjasto liittyy Kansalliskirjaston ylläpitämään valtakunnalliseen e-kirjastopalvelu E-kirjastoon ja valtuuttaa sivistysjohtaja Leena Laakson ja talouspäällikkö Esa Ilannin allekirjoittamaan liittymistä koskevan sopimuksen Kansalliskirjaston kanssa.

Pöytäkirja tämän asian osalta tarkastetaan heti.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.